

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Sayı : 65355440-403.03.04/77
Konu : Taşınabilir Elektronik Cihazlar

21/01/2014

GENELGE

Günümüzde teknolojinin gelişimine paralel olarak, “*Taşınabilir Elektronik Cihazlar (PED-Portable Electronic Device)*” olarak adlandırılan; cep telefonu, tablet bilgisayar, dizüstü bilgisayar, elektronik oyun konsolu, elektronik kitap, MP3 çalar vb. gibi cihazların uçuşlar sırasında kullanım talepleri giderek yaygınlaşmaktadır. İlgili hava araçlarının onaylı konfigürasyonunda yer almadığı halde uçuş ekibi veya yolcular tarafından uçuşa getirilen ya da kargonun bir parçası olarak uçuşa dâhil olan, harici batarya gücü veya hava aracından aldıkları güçle çalışabilen elektronik cihazların (PED); artan yolcu talepleri doğrultusunda uçuş emniyeti ile birlikte yolcu ve kargo güvenliğini tehlikeye düşürmeksizin uçuşun her safhasında kullanımına imkân vermek amacıyla gerekli usullerin belirlenmesi ihtiyacı hâsıl olmuştur.

Bu bağlamda, taşınabilir elektronik cihazların kullanımı esnasında, hava araçlarında yüklü bulunan tüm teçhizat ve sistemlerin çalışma performansını olumsuz olarak etkileyebilecek olası durumların önüne geçmek adına, bahse konu cihazların uçuşun her evresinde kullanımı ile ilgili gerekli tedbirleri alarak, uygulama esaslarını ilgili el kitapları içerisinde detaylı olarak tanımlama ve bu usuller hakkında tüm uçuş mürettebatı ile yer personelinin eğitimlerini planlayarak gerçekleştirme hususlarında, ilgili havayolu işletmeleri yükümlü kılınmıştır. Buna göre;

- (1) İşletici tarafından, PED kullanımına ilişkin usuller belirlenip, gerekli tedbirler alınmadığı sürece tüm taşınabilir elektronik cihazların, uçuşun başlangıcında yolcuların tamamının uçağa alınarak tüm kapıların kapatılması ve uçuşun sonunda yolcu kapısının açılarak yolcuların tahliyesine başlanmasına kadar, genel prensip olarak kapalı tutulması gerekmektedir.
- (2) İşleticinin, taşınabilir elektronik cihazların kullanımına ilişkin usulleri belirleyip gerekli tedbirleri alması durumunda, sorumluluk ilgili işletme uhdesinde kalmak kaydıyla aşağıda belirtilen uygulamalar gerçekleştirilebilir;
 - a. Yolcu beraberinde taşınan ve yolcu sağlığı bakımından ihtiyaç duyulan tıbbi cihazlar uçuş sırasında açık tutulabilir.
 - b. Hücresel veri iletimi yapan taşınabilir elektronik cihazlar, Uçuş Modu'na alınmalıdır. Ancak işletici, hava aracında “MCA-Mobile Communication On-board Aircraft” sistemi ile kablosuz ağ erişimini sağlayabiliyor ise uçuşun belirli safhalarında hücresel veri iletimine müsaade edilebilir.
 - c. Hücresel veri iletimi yapan taşınabilir elektronik cihazlar haricindeki cihazlara, işletici sorumluluğunda gerekli risk analizleri yapılarak, uçuşun kritik safhalarında kullanım izni verilebilir.

Daire	Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı	Ayrıntılı Bilgi İçin
Şube	Uçuş Operasyon Müdürlüğü	operasyon@shgm.gov.tr

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- d. Kalkış öncesinde uzun bir gecikme sebebiyle bekleme durumundaki bir hava aracında, yolcu kabininin tekrar kontrolü için yeterli zamanın olduğu durumlarda, kaptan pilot tarafından tüm taşınabilir elektronik cihazların kullanımına izin verilebilir. Benzer şekilde inişin akabinde park yeri için uzun bir gecikme yaşayan hava aracında, kaptan pilot tarafından tüm taşınabilir elektronik cihazların kullanımına, motorlar çalışır vaziyette ve kapıların kapalı olduğu durumlar da dâhil olmak üzere izin verilebilir.
- (3) Uçuşun herhangi bir safhası boyunca kaptan pilot tarafından gerekli görüldüğü takdirde taşınabilir elektronik cihazlar herhangi bir sebeple kapatılabilir ve emniyete aldırılabilir.
- (4) Taşınabilir elektronik cihazların kullanımına ait kısıtlamalar, yolcuların emniyet kemerlerini bağlamadan önce anons edilerek, uçuşun kritik safhalarında veya taksi esnasında hangi tür taşınabilir elektronik cihazların kullanılıp kullanılmayacağı, nerede ve ne şekilde muhafaza edileceği ve uçuş mürettebatı tarafından verilen talimatlara her koşulda riayet edilmesi gerektiği gibi hususlar açıkça belirtilmelidir.
- (5) Taşınabilir elektronik cihazların kullanımına ilişkin kısıtlamalarının da yer aldığı her bir uçak tipine özgü Yolcu Emniyet Bilgilendirme Kartlarında, söz konusu cihazların kullanımına yönelik oluşturulacak standart uygulama usulleri kapsamında gerekli revizyon çalışmaları yapılmalıdır.
- (6) Uçuş sırasında kullanılması sakıncalı görülen taşınabilir elektronik cihazların listesi belirlenerek, söz konusu listenin görsel ve işitsel kanallar kullanılarak basılı veya elektronik ortamda yolcuların kolayca erişimini mümkün kılacak şekilde yayımlanması sağlanmalıdır.
- (7) Taşınabilir elektronik cihazlar ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek olası bir karışıklık durumunda veya emniyet ve güvenlik ihlaline sebep olabilecek vakalarda, kokpit ve kabin mürettebatı arasında uygun ve etkin bir koordinasyon sağlanmalıdır. Bu konularda işletici tarafından tutarlı ve adil bir yaklaşım sergilenebilmesi için standart uygulama usullerinin belirlenmesi gerekmektedir.
- (8) Uçuş süresi boyunca taşınabilir elektronik cihaz kullanmakta olan yolcular gözlemlenerek, şüpheli cihazların kapatılması sağlanmalı, uyarıları dikkate almayarak kullanıma devam eden yolcular kabin amiri veya kaptan pilot tarafından ikaz edilmelidir.
- (9) Uçakta yolcular tarafından kullanılmakta olan taşınabilir elektronik cihazlar için kullanılabilir elektrik güç kaynaklarının bulunması durumunda aşağıdakiler usuller uygulanmalıdır:
- a. Bu güç kaynaklarını kullanacak yolcular için ilgili güvenlik talimatlarını içeren bilgilendirme kartları verilmelidir.
- b. Taşınabilir elektronik cihazların, uçuşun taksi, kalkış, yaklaşma ve iniş safhaları ile birlikte, anormal koşullar ve acil durumlarda, koltuklardaki elektrik güç ünitelerinden çıkartılması ve kapatılarak emniyete alınması sağlanmalıdır.

Daire	Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı	Ayrıntılı Bilgi İçin
Şube	Uçuş Operasyon Müdürlüğü	operasyon@shgm.gov.tr

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- (10) Uçuş mürettebatına ait taşınabilir elektronik cihazlar, ilgili uçuş mürettebatını tanımlı görev ve sorumluluklarından uzaklaştırma olasılığı ve kokpit içerisindeki elektronik sistemlerin sağlıklı bir şekilde kullanımını olumsuz etkileme riski değerlendirilerek, kokpit içerisinde kullanılmamalıdır. Bunun yanı sıra, işletici tarafından aşağıdaki usullerin uygulanması durumunda (uçuş mürettebatının mevcut görevlerine yardımcı olmak gibi.) taşınabilir elektronik cihazların kullanımına izin verilebilir;
- Taşınabilir elektronik cihazlar, uçuş sırasında herhangi bir risk oluşturmaması için sabitlenmek suretiyle kullanılmalıdır.
 - Uçuşun kritik safhalarında kullanımına izin verilen söz konusu cihazların radyo frekans (RF) seviyeleri, ilgili hava aracı için kabul edilebilir seviyede olmalıdır.
 - Uçuş öncesi evrede, uçuş bilgilerini seyrüsefer sistemine yükleme veya yakıt ikmali gibi azami emniyet tedbiri gerektiren işlemler esnasında taşınabilir elektronik cihazlar kullanılmamalıdır.
 - Uçuş mürettebatı tarafından gerekli görülen hallerde veya acil durumlarda; taşınabilir elektronik cihazların yolcular tarafından kullanımına izin verilmez.
- (11) Uçuş esnasında, özellikle bagaj bölmesinde olup, ulaşılmaması mümkün olmayacak bir konumda bulunan taşınabilir elektronik cihazların kapatılması sağlanmalı ve anons edilerek yolcuların haberdar edilmesi sağlanmalıdır. Bu gibi cihazlar, uçuş ve kabin mürettebatı tarafından takip edilmelidir.
- (12) Emniyet Yönetim Sistemi (SMS) standartları kapsamında taşınabilir elektronik cihazlar ile ilgili risk analizlerinin yapılarak, emniyetsiz durumların listesi oluşturulmalıdır.
- (13) Güvenlik uygulamalarına etkisi tespit edilmiş olaylar veya şüpheli durumlar gecikmeksizin rapor edilmelidir. Teknik soruşturma sürecine yardımcı olmak maksadıyla ilgili raporda şüpheli cihaz tarif edilmeli ve markası, model numarası, olayın olduğu anda hava aracındaki konumu, hareketleri ve mürettebat tarafından alınan önlemler belirtilmelidir.

Yukarıda ayrıntılı olarak belirtilen usuller çerçevesinde, hava araçlarında kullanılacak olan her türdeki taşınabilir elektronik cihazların, uçuş emniyet seviyesini olumsuz etkilememesi adına gerekli tüm tedbirlerin alınması önem arz etmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bilal EKŞİ
Genel Müdür

Dağıtım :
Tüm Havayolu İşletmeleri

Daire	Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı	Ayrıntılı Bilgi İçin
Şube	Uçuş Operasyon Müdürlüğü	operasyon@shgm.gov.tr

